

Minister van Justitie en Veiligheid
Staatssecretaris Rechtsbescherming

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Afdeling Strafrechtelijk Bestel
en Arbeidsvoorwaarden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
9 maart 2025

Ons kenmerk
6174275

nota

TK-brief verzoek van VKC om een reactie op het bericht
institutioneel racisme bij OM en Rechtspraak

1. Aanleiding

De vaste Kamercommissie Justitie en Veiligheid heeft u bij brief van 17 december 2024 (kenmerk: 2024Z21389) verzocht te reageren op het bericht 'Institutioneel racisme bij OM en rechtbanken' op de website van Controlealtdelete.nl.

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met verzending aan de Tweede Kamer van bijgevoegde Kamerbrief.

3. Kernpunten

- Zowel het OM als de Rechtspraak heeft naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek van Investico en NOS op 3 aangegeven wat zij doen om rechtsongelijkheid in hun oordeelsvorming te bestrijden. Daarbij verwijst u naar de brief van 18 november 2024, waarin u de vragen van het lid Van Nispen over de bevindingen van dat onderzoek heeft beantwoord.¹
- Aanvullend heeft de Rechtspraak nog naar aanleiding van die bevindingen een aantal stappen gezet, die in de onderhavige brief worden uiteengezet.
- U deelt de conclusie van Controlealtdelete.nl dat bij het OM en de Rechtspraak sprake zou zijn van institutioneel racisme niet (zie ook onder 4).
- Ook geeft u in de brief aan dat er momenteel twee onderzoeken bij het WODC lopende zijn, naar cumulatieve oververtegenwoordiging van personen met een migratieachtergrond in het strafrecht en naar klassenjustitie in het strafrecht. De kwantitatieve resultaten zullen naar verwachting voor de zomer beschikbaar komen. Op basis daarvan zal nog een kwalitatief deel worden uitgevoerd in de tweede helft van 2025.
- Zodra de onderzoeken zijn afgerond zal de Tweede Kamer over de uitkomsten worden geïnformeerd.

4. Toelichting

U deelt de conclusie van Controlealtdelete.nl dat bij het OM en de Rechtspraak sprake zou zijn van institutioneel racisme niet. Deze conclusie is gebaseerd op de bevindingen van het genoemde onderzoek van Investico en NOS op 3. Dit onderzoek is op punten onvolledig. De journalisten hebben hun onderzoek gebaseerd op de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek, waarbij zij aan de hand van het opleidingsniveau en de achtergrond van verdachten hebben geconcludeerd dat verdachten van een aantal in het onderzoek genoemde strafbare feiten, met een laag opleidingsniveau en met een migratieachtergrond,

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, Aangangsels van de Handelingen, nr. 568.

vaker een gevangenisstraf opgelegd krijgen dan verdachten die hoog opgeleid zijn en geen migratieachtergrond hebben. Uit deze cijfers valt volgens de journalisten zelf niet af te leiden waarom de straffen verschillen. Zij geven daarbij aan dat uit hun onderzoek niet blijkt of er bijvoorbeeld sprake is van recidive of andere persoonlijke omstandigheden van verdachten die van invloed zijn geweest op de aard en hoogte van de straffen. Nu deze belangrijke aspecten niet zijn meegenomen is het onderzoek onvolledig. Dat geldt daarom ook voor de genoemde conclusie van Controlealtdetele.nl.

Daarnaast acht u van belang dat zowel het OM als de Rechtspraak binnen de eigen organisatie zoveel mogelijk inzetten op het tegengaan van het risico op ongerechtvaardigde ongelijke behandeling. Uit hun hierboven genoemde reactie op het onderzoek van Investico en NOS op 3 blijkt dat zij de signalen die op ongelijke behandeling kunnen duiden voldoende serieus nemen.

5. Informatie die zich niet leent voor openbaarmaking

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Afdeling Strafrechtelijk Bestel
en Arbeidsvoorwaarden

Datum
9 maart 2025

Ons kenmerk
6174275